

RUMENONOGI GALEB KOT PLENILEC JAJC NAVADNE ČIGRE

// Petra Vrh Vrezec

Večina morskih ptic gnezdi v kolonijah, skupnostih odraslih ptic z jajci in/ali mladiči, kar predstavlja lahko dostopno hrano za mnoge plenilce. Čeprav kolonijska skupina pomeni večjo varnost posamezne ptice in njenega gnezda, lahko specializiran in učinkovit plenilec znatno prizadene gnezdeče ptice v koloniji. Če izključimo največjega plenilca, človeka, so koloniji največja grožnja kopenski plenilci. Povzročijo lahko dramatično zmanjšanje lokalne populacije morskih ptic, tudi lokalno in popolno izumrtje, saj je veliko morskih ptic prišlo na seznam izumrlih vrst, ko so na njihove gnezditvene otoke sredi oceanov začeli zahajati ljudje, z njimi pa kopenski plenilci, kot so podgane in mačke.

Ptičje vrste, ki plenijo kolonije morskih ptic, so navadno naravni plenilci in njihovi učinki so pogosto majhni, saj so gnezdeče ptice nanje prilagojene in se jim uspešno izogibajo. Okoljske spremembe pa so povzročile širjenje nekaterih vrst ptičjih plenilcev, zlasti velikih galeb, ki so zdesetkali populacije nekaterih morskih ptic. Kaže se, da so zaradi svoje majhnosti čigre zelo občutljiva skupina, zato njihova tradicionalna gnezdišča niso skoraj nikoli blizu gnezdišč velikih galeb. Nekatere študije so poročale o škodljivih učinkih velikih galeb na čigre, kot so kraja ali kleptoparazitizem (ko ena vrsta ukrade drugi hrano, gnezditveni material ipd.), tekmovanje za gnezdišče in plenjenje jajc ter mladičev. V Sredozemlju je rumenonogi galeb (*Larus michahellis*) v zadnjih desetletjih doživel demografsko eksplozijo, kar je imelo učinek tudi na druge vrste ptic. Nekatere vrste čiger so se zato premaknile na s hrano revnejša gnezditvena območja, kar ima za posledico manjšo rodnost.

OGROŽENE MANJŠE KOLONIJE

Čeprav je bilo plenjenje opredeljeno kot možna grožnja za nekatere vrste čiger, je o razsežnostih galebjege plenjenja čiger poročalo le malo študij. Ena od raziskav je potekala v delti reke Ebro v Španiji z eno največjih mešanih kolonij morskih ptic v zahodnem Sredozemlju. Na tem območju živijo navadne (*Sterna hirundo*) in male čigre (*Sternula albifrons*), ki gnezdiijo skupaj z velikimi galebi – rumenonogimi in sredozemskimi galebi (*Ichthyaetus audouinii*). Vpliv plenjenja rumenonogih galeb se je pokazal predvsem v manjših kolonijah, v katerih so bila uplenjena v nekaterih primerih celo vsa

gnezda. Poleg galeb, so bili na območju prisotni tudi drugi potencialni plenilci jajc, kot so nekatere vrste čapelj in večjih pobreznikov.

Zmanjšanje gnezditvenega uspeha je posledica plenjenja jajc ali mladičev, pa tudi izbire slabših gnezditvenih mest in pogosta kraja hrane. Kljub temu jim v raziskavi ni uspelo natančno oceniti, v kakšnem obsegu je galebje plenjenje vplivalo na razmnoževanje čiger in če jih to dejansko ogroža. Tudi razdalja do najbližje kolonije rumenonogih galeb se ni izkazala kot bistvena za povečano plenjenje. Zagotovo pa je, da se je verjetnost plenjenja močno zmanjšala, ko so čigre gnezdiile v velikih skupinah, kar potrjuje domnevo, da kolonialno gnezdenje omogoča boljšo zaščito pred zračnimi plenilci. Rumeno-nogi galebi lahko torej vplivajo na gnezditveni uspeh zlasti tistih ptic, ki gnezdiijo v majhnih kolonijah, in so lahko tako le zadnji, čeprav ne glavni razlog izginjanja čiger.

foto: iStock

VIR

– HERNÁNDEZ-MATÍAS, A. & RUIZ, X. (2003): Predation on common tern eggs by the yellow-legged gull at the Ebro Delta. – *Scintia Marina* 67 (2): 95–101.